Mediataito 2020

Monimedia-lukutaito

Mediataidot varhaiskasvatuksessa

Media Literacy for All

Mediakasvatuksen uudet linjaukset

inspiroidu, sovella, ota käyttöön!

Mediataitoviikko
mediataitoviikko.fi

10.–16.2.2020

Mediataitoviikko
mediataitoviikko.fi

10.–16.2.2020

Mikä on mediataitoviikko?

Mediataitoviikko on mediakasvatuksen teemaviikko, jonka tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja aikuisten mediataitoja ja valmiuksia mediakasvatukseen. Mediataitoviikko tarjoaa käytännöllisiä vinkkejä ja ideoita mediakasvatuksen toteuttamiseen. Viikkoa vietetään aina helmikuussa, tällä kertaa 10.–16.2.2020.

Mediataitoviikkoa koordinoi Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ja teemaviikkoa on valmistelemassa yli 50 kumppania yhteiskunnan eri sektoreilta. Voit tutustua yhteistyökumppaneihin lehden lopusta.

Mediataitoviikko yhdistää, sillä viikkoomme osallistuu useita satoja kouluja, päiväkoteja, kirjastoja, museoita ja muita mediataitojen kanssa työskenteleviä organisaatioita ympäri Suomen.

Varmista että olette ilmoittautuneet Mediataitoviikkoon! Jos olette saaneet tämän lehden ilmoittautumisen kautta, olette mukana. Jos sait lehden muuten, esimerkiksi messuilta, ilmoittaudu osoitteessa **mediataitoviikko.fi**.

Tunnisteet **#mediataitoviikko** ja **#mediakasvatus** johdattelee myös muiden kokemusten ja esimerkkien pariin.

#mediataitoviikko
#mediakasvatus

Mediataitoviikkoon voi ilmoittautua osoitteessa: www.mediataitoviikko.fi
Löydät samalla tehtäväpankin mediakasvatus-materiaaleista.

Tämä lehti on tuotettu vuoden 2020 mediataitoviikkoa varten.
Päätoimittaja: Tytti Viljanen
Toimitus: KAVI sekä kampanjateksteistä ja artikkeleista vastaavat tahot.
Taittaja: Emmi Jormalainen
Kansikuvakollaasin kuvat: Alex Galaxy, Nea Ilmevalta, Istockphoto
Paino: Erweko
Painos: 5000 kpl

ISSN 2490-0516 (painettu)
ISSN 2490-0524 (verkkojulkaisu)

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

Kansallinen audiovisuaalinen intituutti
Sörnäisten rantatie 25 A, PL 16, 00501 Helsinki

Euroopan unionin osittain rahoittama
Verkkojen Eurooppa -väline

kuvitus: Miila Westin

Arkista mediaa

Miksi media-arkemme hahmottaminen ja ymmärtäminen on tärkeää? Media, sen perinteiset muodot radiovirrasta painotuotteisiin ja uudemmat versiot terveysappeista videofilttereihin ovat läsnä arkeamme läpileikkaavasti. Mediankäytön sekä ikäryhmien erityispiirteiden ymmärtäminen on oleellista mediakasvatuksellisten projektien läpiviennissä ja niissä onnistumisessa.

Mediakulttuurimme koostuu laitteista, mobiilikännykästä kaukosäätimeen sekä sisällöistä, uutissähkeistä äänitaiteeseen. Meillä on valtava määrä materiaalia käytössämme, jolla kasvatuksessa tuoda esiin yksilön kokemuksen ja kriittisen monilukutaidon työkaluja. *Mediataito 2020* -lehti esittelee useita toimijoita ja hankkeita mediakasvatuksen maisemassa. Perimmäiset kysymykset kohtaamisesta ja kommunikoinnista pysyvät, vaikka laitemallit vaihtuvat.

Kansallisen hyvän medialukutaidon tavoitteena ei ole vähempää kuin vaikuttaa tasapainoisen ja demokraattisen yhteiskunnan kehittymiseen. Yhteiskunnan, joka tukee kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja osaltaan rakentaa tulevaa. Mediakasvatuksen, niin kuin muunkin kasvatustoimen, tavoitteet on tärkeää asettaa rakentavan, positiivisen tulevaisuudenkuvan mukaan eikä peläten pahinta.

Mediataitoviikolla tapahtuu paljon. Tutustu tammikuussa päivittyvään tapahtumakalenteriimme ja osallista itsesi ja läheisesi mukaan teemaviikon nostoihin. Mediataitoja tarvitaan kyllä päivittäin arjessa, mutta teemaviikollamme Mediataitoviikolla juhlistetaan, kysellään, ihmetellään, kritisoidaan, keskustellaan, kuunnellaan ja katsellaan mediaa yhdessä.

Tutustu tehtäviin, juttuihin ja mediataitoviikon antiin keväällä 2020. Inspiroidu!

Tytti Viljanen
Mediakasvatuksen suunnittelija,
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Mediataitoviikkoa vietetään jälleen helmikuussa 10.–16.2.2020!

Ps. Sanotaan, että median varhainen olomuoto oli huhupuhe. Ei siis mitään uutta auringon alla, mitä tulee sosiaalisessa mediassa nopeasti leviäviin virheellisiin faktoihin!

Yhteinen suunta tulevaisuuden medialukutaitoihin

Mediakasvatuksen kansalliset linjaukset päivitettiin

kuva: Alex Galaxy

kuva: istockphoto

Mediakasvatuksen laajuus ja moninaisuus ovat mediakasvatuksen vahvuuksia Suomessa.

Mediakasvatuksen merkitys nousee yhä useammin esiin eri elämänalueilla. Teknologian kehittyessä ja erilaisten medioiden yleistyessä mediaan liittyvää osaamista tarvitsevat kaikki. Luotettavan tiedon löytäminen, kriittinen ajattelu, oman äänen esille tuonti ja itseilmaisu, vaikuttaminen omaan elinympäristöön, hyvinvoinnista huolehtiminen ja toimiminen erilaisissa yhteisöissä ovat vain muutamia esimerkkejä, millaiset asiat edellyttävät mediaan liittyvää osaamista — medialukutaitoja — nyt ja tulevaisuudessa.

Mediakasvatuksen laajuus ja moninaisuus ovat mediakasvatuksen vahvuuksia Suomessa. Medialukutaitoja edistetään esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, opetuksessa, kirjastotyössä, nuorisotyössä ja museoissa. Jotta voimme parantaa kaikkien ihmisten mahdollisuuksia kehittää medialukutaitojaan, tarvitaan yhteistyötä ja yhteistä näkemystä: Millainen suomalainen mediakasvatustyön tulisi tulevaisuudessa olla?

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi mediakasvatuksen yhteiset linjaukset vuoden 2019 lopulla. Yli sadan alalla toimivan organisaation osallistumisen myötä mediakasvatuksen tulevaisuuden kuvat tiivistyivät kolmeen yhteiseen tavoitteeseen, joiden mukaan Suomessa tehdään:

- kattavaa mediakasvatusta
- laadukasta mediakasvatusta sekä
- systemaattista mediakasvatusta.

Yhteisten tavoitteiden ja niihin liittyvien toimenpiteiden lisäksi *Medialukutaito Suomessa* -linjaukset luovat katsauksen suomalaisen mediakasvatuksen nykytilaan. Linjaukset hahmottavat mediakasvatustoimijoita, kokoavat yhteen näkemyksiä suomalaisen mediakasvatuksen vahvuuksista, huomioon otettavista kehitystrendeistä mutta myös ratkaistavista haasteista. Linjaukset auttavat hahmottamaan mediakasvatuksen moninaisuutta. Se voi tukea mediakasvatustyön suunnittelua ja toiminnan kehittämistä, esimerkiksi tavoitteiden määrittelyä tai yhteistyötahojen löytämistä.

Lauri Palsa
Erityisasiantuntija
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Mediakasvatuksen linjaukset löytyvät avoimesti verkosta osoitteesta: **medialukutaitosuomessa.fi**

Sivustolta löytyy myös tukea ja materiaaleja mediakasvatuksen edistämiseksi. Voit esimerkiksi katsoa ja kuulla, millaisia näkemyksiä mediakasvatuksen asiantuntijoilla on tulevaisuuden mediakasvatuksesta.

De nationella riktlinjerna för medieutbildning uppdaterades

kuva: istockphoto

I slutet av 2019 publicerade utbildnings- och kulturministeriet gemensamma riktlinjer för medieutbildning. Med deltagande av mer än hundra organisationer i fältet sammanfattades visionen om medieutbildningens framtid till tre gemensamma mål:

- omfattande medieutbildning
- utbildning av hög kvalitet i media och
- systematisk medieutbildning.

Utöver de gemensamma målen och åtgärder som vidtags för att uppnå dessa, är riktlinjerna också ett medel för att få en översikt över den nuvarande situationen i Finland. Det kan stödja planering och utveckling av medieutbildningsarbete, till exempel målsättning eller uppsökning.

Lauri Palsa
Special rådgivare
Nationella audiovisuella institutet

www.medianlukutaitosuomessa.fi

Barn & media

– EN GUIDE FÖR UPPFOSTRARE

En stor del av dagens informationssökning, inlärning, kommunikation och trivsel sker med hjälp av olika medier. Media har en stor inverkan också på barnens liv. Guiden *Barn och media* är en kortfattad översikt över media som en del av familjernas liv. I den görs en djupdykning i det medieinnehåll som barn använder och dess betydelse i vardagen. Vid varje kapitel ges användbara tips, som ni kan använda till att familjen diskutera användningen av media samt tillsammans komma fram till vilka sätt att använda media som känns bäst för just er familj och vardag.

kuvitus: Emmi Jormalainen

Beställa Barn och Media och andra material från **www.mediataitoviikko.fi**

Mediapoluilla taitavaksi mediakasvattajaksi!

Mediakasvatus kuuluu kuvaan yhä vahvemmin varhaiskasvatuksessa. Lasten moni- ja medialukutaidon edistäminen on varhaiskasvatussuunnitelman perusidean eli vasun edellyttämää pedagogista toimintaa. Mediakasvatuksella voidaan toteuttaa monipuolisesti vasun eri sisältöalueilta. Moni kokee mediakasvatuksen edelleen vieraaksi, ja se jää helposti yksittäisiksi toiminnoiksi irralleen muusta ryhmässä toteutettavasta kasvatuksesta.

Mediapoluilla-materiaali antaa vastauksia näihin kysymyksiin ja tarjoaa varhaiskasvatuksen ammattilaisille työkaluja monipuolisen ja vasuperustaisen mediakasvatuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Materiaalista löydät vasun mukaisen mediakasvatuksen tavoitteet ikäryhmittäin avattuina sisältöinä, joiden avulla on helppo suunnitella lasten mediataitojen oppimispolkua vauvasta eskariin. Lapsen mediapolun lisäksi materiaali tarjoaa näkökulmia ja tukea kasvattajan oman mediakasvattajuuden kehittämisen sekä kasvatusyhteisön yhteisen pedagogisen suunnittelun ja osaamisen vahvistamisen poluille.

Poimintoja Mediapoluilla -materiaalista

- Mitä mediakasvatus tarkoittaa eri-ikäisillä, esimerkiksi alle 3-vuotiaiden kanssa?
- Millaista osaamista tai välineitä tarvitsen voidakseni toteuttaa mediakasvatusta?
- Miten saamme mediakasvatuksen luontevaksi ja kiinteäksi osaksi päivittäistä kasvatustyötä?

Vauhtia videoista

Tunnetko jo nämä tukimateriaalit pienten lasten mediakasvatukseen?

Mediakasvatuksen kasvatustavoitteet ja muut toiminnan suuret linjat on tärkeä suunnitella oman työyhteisön kesken. Siihen löydät apua uudesta *Mediapoluilla*-materiaalista.

Käytännön tekemisessä pyörää ei kuitenkaan tarvitse keksiä uudelleen, sillä mediakasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen on saatavilla paljon maksutonta tukimateriaalia.

Tässä kolme videovinkkiä:

Miten mediakulttuuria voi hyödyntää varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä? Kuinka kielitietoista kasvatusta voi toteuttaa mediakasvatuksen keinoin? KAVIn Saara Salomaa antaa käytännönläheisiä vinkkejä aiheista lyhyillä videoilla. Videot löydät YouTubesta **Asiaa mediakasvatuksesta** -kanavalta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden eli vasun mukaan lasten mielenkiintoa historiallisiin asioihin, nykyhetkeen ja tulevaisuuteen herätellään esimerkiksi lähiyhteisön menneisyyttä pohtimalla. KAVIn *ELONET*-palvelu arkistojen aarreaitta, jota kannattaa hyödyntää kaikenikäisten mediakasvatuksessa! Näkökulmia Suomen historiaan avataan kotimaisten elokuvien, uutiskatsausten, mainosfilmien ja aikansa tuntoja välittävien dokumenttien kautta. Samalla opitaan tutkimaan liikkuvaa kuvaa ja voidaan vertailla eroja entisajan ja nykypäivän välillä. Asiasanahaulla voit etsiä materiaalia vaikkapa eri kaupungeista, urheilulajeista tai entisajan lasten elämästä. Katsothan aina materiaalin itse ennakkoon: kaikki *ELONETin* sisältö ei sovi pienten lasten kanssa katsottavaksi, vaan esimerkiksi uutisissa voi olla pelottavia aiheita. **www.elonet.fi**

AV-arkin *Mediataide kasvattaa* -palvelu tuo suomalaisen mediataiteen maksutta lasten ja nuorten mediakasvatuksen käyttöön. Vasun mukaan lasten kanssa tulee havainnoida taideteoksia, mediasisältöjä ja lasten itsensä tuottamia kuvia. *Mediataide kasvattaa* -palvelun kautta saat näyttää mediataideteoksia osana kasvatusta ja opetusta. Lisäksi löydät valmiita toimintaideoita katsottuihin teoksiin liittyvään taide- ja mediakasvatukseen. Haulla voit etsiä varhaiskasvatukseen suunnattuja oppimateriaaleja. **www.mediataidekasvattaa.fi**

kuvitus: Miila Westin

Hyvinvointia digiajassa

Hyvinvointia tukevat taidot ja valinnat ovat tulleet sähköistyvässä yhteiskunnassamme elintärkeiksi keinoiksi hallita yltäkylläistä tietotulvaa, ajankäyttöämme ja sosiaalisia suhteitamme. Digitaalinen aika edellyttää aikuisilta ja kasvattajilta uudenlaista osaamista tarjolla olevan sisällön ja määrän ymmärrystä, hallinnan sekä itsesäätelyn taitoja niitä opettelevien lasten ja nuorten rinnalla. Samaan aikaan tarvitaan kykyä ymmärtää mediakulttuurin merkityksiä lapsille ja nuorille.

MLL:n digihyvinvointityön tavoitteena on, että mediaa käyttävä lapsi, nuori tai aikuinen oppisi tekemään omassa digiarjessaan omien mielenkiinnon kohteiden ja tavoitteiden mukaisia valintoja, ennakoimaan ja minimoimaan häiriöitä ja haittoja ja vahvistamaan itselle tärkeitä ja merkittäviä sosiaalisia suhteita.

www.mll.fi/digihyvinvointi

Valmiita tehtäviä digihyvinvoinnista

Mediataitoviikolle 2020 valmistuvat myös uudet tehtäväkortit digihyvinvoinnista. Ne julkaistaan kouluille ja muille ammattilaisille suunnatussa tehtäväkorttihaussa.

www.mll.fi/tehtavakortit

MLL:n nuorisotyön kouluttajan voi tilata koululle pitämään mediakasvatusaiheista oppituntia ja vanhempainiltaa.

www.mll.fi/tilaakouluttaja

NUORTEN-NETTI

Nuortennetti on MLL:n nuorille suunnattu sivusto, jonka sisältöä tekevät nuoret. Sivustolta löytyy nuorten blogeja, videoita, valokuvia, vertaistukeen perustuva keskustelupalsta sekä tietoa nuoruuteen liittyvistä teemoista.

Nuortennettiä voi hyödyntää osana nuorisotyötä tai opetusta esimerkiksi testien avulla tai tekemällä *Nuortennettiä* yhdessä nuorten kanssa.

www.nuortennetti.fi

Tilaa Ruutujen lumo!

Mitä on sopiva ruutuaika? Miten mediat vaikuttavat lapsen ja nuoren kehitykseen ja hyvinvointiin?

Näihin ja muihin kysymyksiin saat näkökulmia tilaamalla MLL:n mediakasvatuksen *Ruutujen lumo* -uutiskirjeen, jossa jaamme artikkeleita, asiantuntijavideoita sekä vinkkejä ja hyviä käytäntöjä tasapainoiseen digiarkeen.

Uutiskirje ilmestyy kuukausittain. Tilaa uutiskirje osoitteesta: **www.mll.fi/ruutujenlumo**

Kuva Marja Helanderin teoksesta Kuolan kukat (2014). Teos on osa Kenen luonto? -oppimateriaalia

AV-ARKKI
THE DISTRIBUTION CENTRE FOR FINNISH MEDIA ART

Mediataide kasvattaa!

Mediataide kasvattaa! -sarjan vuoden 2019 lopussa ilmestyvä kokonaisuus *Kenen luonto?* on opetuspaketti, johon kuuluu kuusi luontoa ja luontosuhdetta käsittelevää mediataideteosta sekä teoksiin Luonto-Liiton kanssa yhteistyössä suunnitellut tehtävät. Teosten teemat tarkastelevat ihmisten suhdetta luontoon, miten näemme itsemme osana ympäristöä sekä luonnon monimuotoisuutta.

Videoteokset kannustavat omien ajatusten ja kokemusten jakamiseen, sekä omaan taiteelliseen ilmaisuun sekä ne toimivat keskustelunherättäjinä, lisäten ymmärrystä valtavirran elokuvakerronnasta poikkeavista tavoista kertoa tästä maailmasta. Oppimateriaalin kohderyhmänä ovat yläkouluikäiset ja toisen asteen opiskelijat.

Mediataide kasvattaa! -verkkopalvelua tuottaa suomalaisen mediataiteen keskus AV-arkki. Hanke mahdollistaa kotimaisten eturivin taiteilijoiden teosten esittämisen osana opetusta.

Aiemmin julkaistut oppimateriaalit käsittelevät muun muassa tunnekasvatusta, monilukutaitoa, monikulttuurisuutta sekä sukupuolten ja kehon moninaisuutta. Oppimateriaalit ovat vapaasti katsottavissa mediataidekasvattaa.fi -sivustolla.

Lisätietoa Mediataide kasvattaa! -oppimateriaaleista
mediataidekasvattaa.fi
Tilaa uutiskirje!
mediataidekasvattaa.fi/uutiskirje/

Hyödynnä AV-arkin videogalleriaa mediakasvatuksellisiin kokemuksiin.

kuvitus: Miila Westin

Lasten ja nuorten media-arki on viihtymistä ja yhteyttä vertaisiin

Lasten ja nuorten mediankäytöstä kirjoitetaan paljon uutismediassa ja ajoittain kirjoittelu perustuu uusiin tutkimustuloksiin eri ikäryhmien mediatottumuksista. Tarkastelimme muutamia ajankohtaisia kyselyitä ja tutkimuksia, jotta saisimme kattavamman kuvan lasten ja nuorten media-arjesta.

Aikakausimedian teettämässä *Lasten ja Nuorten mediapäivä* -kyselyssä selvitettiin mediankäytön motiiveja ja sitä mikä mediasisältöjen pariin vetää. Kyselyyn vastasi 529 7–15-vuotiasta lasta maaliskuussa 2019.

Tärkeimmäksi motiiviksi median käytölle kyselyyn vastanneet kertoivat viihtymisen. Media toimii niin rentouttajana koulupäivän jälkeen kuin mielekkäiden hetkien tarjoajana. Lähes yhtä tärkeäksi motiiviksi mediankäytölle nousi yhteydenpito ystäviin. Yhteydenpito on juttelua, omien mediasisältöjen jakamista sekä toisten seuraamista sosiaalisen median kautta. Yhteydenpito voi joskus myös luoda paineita olla sosiaalisesti läsnä enemmän kuin itseä huvittaisi.

Kolmas yleisin kerrottu motiivi oli tavat ja rutiinit. Mobiilit laitteemme ovat arjen tavallisissa hetkissä mukana ja niiden käyttö on toisinaan jopa automaattista.

Mediasta katsellaan, miten muut elävät elämäänsä ja haetaan vertailukohtia ja vertaistukea.

Aikaisemmin perinteisenä mediankäytön motiivina pidetty tiedon etsiminen nousi esille vanhempien lasten parissa. Mediasta haetaan tietoa ja sitä käytetään niin koulutehtävien tekemiseen kuin omien mielenkiinnon kohteiden tutkimiseen

Mediaa käytetään myös oman identiteetin rakentamiseen ja kehittämiseen. Mediasta katsellaan, miten muut elävät elämäänsä ja haetaan vertailukohtia ja vertaistukea. Tähän kategoriaan liittyvät muun muassa lukuisat elämäntapa-, meikkaus- ja pelivlogit.

Lapset ja nuoret ovat myös aktiivisia mediantuottajia

Vuoden 2019 Kouluterveyskyselyssä kysyttiin mediasisällön julkaisusta esimerkkeinä vloggaus, bloggaus ja tubettaminen. Reilu 10 prosenttia 8.–9. luokkalaisista sekä ammattikoulussa opiskelevista tuottaa kyselyn mukaan itse mediaa. Prosenttiluvut saattavat vaikuttaa pieniltä, mutta määrällisesti puhutaan kuitenkin tuhansista lapsista ja nuorista. Lisäksi ystävien ja tuttavien kesken jaetaan usein itse tuotettuja mediasisältöjä, kuten kuvia, videoita ja gif-animaatioita, joita ei ole tarkoitettu ulkopuolisille yleisöille, mutta ovat kuitenkin esimerkki runsaasta kuvallisen median ja oman ilmaisun tärkeydestä.

Mannerheimin lastensuojeluliiton vuonna 2019 toteuttamassa Nuorten mediakyselyssä suurin osa vastaajista koki hallitsevansa omaa netinkäyttöään, mutta lähes joka kolmas haluaisi löytää lisää keinoja media-arkensa parempaan hallintaan. Sosiaalisen paineen kerrottiin vaikeuttavan omaa ajansäätelyä ja yli puolet vastaajista mainitsi, että nettiin uppoutuu helposti pidemmäksi aikaa kuin haluaisi. Kyselyyn vastasi yhteensä 1554 nuorta lähinnä yläkoulusta.

Arjessa käytetty aika ystävien, tehtävien sekä median parissa puhuttaa eri-ikäisiä: lapsia, nuoria ja myös meitä aikuisia. Yhtymäkohtia mediankäytön kysymyksissä löytyy ja näihin on hyvä etsiä ratkaisua yhdessä.

Kaikkien välillisestikin lasten ja nuorten kanssa työskentelevien olisi tärkeää päästä kuulemaan säännöllisesti mikä motivoi lapsia ja nuoria, ja mikä on heille mielekästä ja merkityksellistä mediaa tässä hetkessä. Aina kun mahdollista, lapset ja nuoret on tärkeää ottaa osaksi päätöksentekoa heitä koskevissa suunnitelmissa ja toiminnassa. Kaikkea tekemistä ei tarvitse suunnitella mediamieltymysten mukaan, mutta ne on silti hyvä tiedostaa ja suhteuttaa niihin omia valintoja.

Aikuisten ja ammattilaisten näkemykset voivat erota lasten ja nuorten kanssa esimerkiksi siitä, onko heidän suhteensa mediankäyttöön tasapainossa muun arjen kanssa. Kun jätetään yksipuolinen sanelu vähemmälle ja keskustellaan asiallisesti ja toista kunnioittaen, voidaan helpommin päästä yhdessä sovittamaan motivoivaa ja mielekästä media-arkea sekä tavoitteellista pedagogiikkaa tai muuta kasvatustoimintaa.

Julia Alajärvi
Erityisasiantuntija
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Teksti on tiivistelmä osasta lokakuussa 2019 Oivalluksia -seminaarissa kuultua esitelmää "Lasten ja Nuorten arkea median kanssa".

KOLUMNI

Rakas ja raskas Internet

On selvää, ettei minulla olisi minkäänlaista uraa ilman internetiä. Se tuo voin leipäni päälle, on tuonut jo kymmenen vuotta. Ennen kuin minusta tuli bloggaaja ja verkkomedian päätoimittaja, työskentelin sosiaalityöntekijänä netissä.

Huomaan kuitenkin alkaneeni vältellä verkkoa.

Minulla on kyllä älypuhelin, käytän sitä yleensä offline-tilassa kuunnellakseni podcasteja tai äänikirjoja. Rajoitan omaa ruutuaikaani enkä tee töitä älypuhelimellani. Se pysyy aina äänettömällä.

Tietokoneellani on appi, jolla saan katkaistua nettiyhteyden pystyäkseni kirjoittamaan. Luen paperilta kaiken minkä voin, enkä pidä verkossa olevia laitteita lähelläni kun luen. Melkein joka ilta jätän ne makuuhuoneen ulkopuolelle.

Toimin näin siksi, etten tiedä miten minun pitäisi toimia internetin kanssa ja haluan miettiä asiaa rauhassa. Elän kuplassa samalla tavalla kuin jokainen meistä. Somevirrassani seilaa lähestulkoon pelkästään ideoita ja näkökulmia, jotka tunnistan jo valmiiksi. Näen joka päivä hirveän määrän näkemyksiä, mutta harva niistä eroaa merkittävästi omistani.

Tällainen turvallinen tila oman yhteisön kanssa on tärkeä hengähdyspaikka. Mutten voi olla miettimättä, että se voi myös olla todellinen uhka tiedonsaannilleni ja sitä kautta myös tekemilleni valinnoille.

Kuten tiedämme, internet on loputon. Mutta uskon, että muutkin kuin minä käyttävät sitä kapea-alaisemmin kuin olemme koskaan käyttäneet muita tiedonhankinnan tapoja. Jos emme pysähdy yhdessä miettimään käyttötapojamme, voi demokratian paras työkalu kääntyä tuhoksemme.

Koko Hubara
Kirjoittaja on esseisti joka toimii Ruskeat tytöt -median päätoimittajana. Tällä hetkellä Hubara on kirjoitusvapaalla ja kirjoittaa esikoisromaaniaan. Kolumnin alkuperäinen, pidempi versio on ilmestynyt aiemmin Sunnuntaisuomalainen-sanomalehdessä osana Koko Hubaran kolumni-sarjaa.

Digilaitteiden käyttö huolestuttaa kotona ja koulussa – yhteistä keskustelua ja pelisääntöjä tarvitaan

Yhteistä keskustelua opetuksen digitalisoitumisesta tarvitaan vanhempien ja koulun kesken.

Suomen Vanhempainliitto ja Förbundet Hem och Skola i Finland kartoittivat *Vanhempien barometri 2018* -kyselyllä peruskoululaisten vanhempien näkemyksiä koulusta, kodin ja koulun yhteistyöstä sekä arjesta ja kasvatuksesta kotona. Kyselyyn vastasi lähes 10 000 vanhempaa. Lasten digilaitteiden parissa viettämä aika, netti ja pelaaminen olivat eniten vanhempia huolestuttava asia lasten kotiympäristössä. Rinnalla kulki huoli lapsen vähäisestä liikkumisesta ja erityisesti yläkouluikäisten kohdalla riittämättömästä unesta. Myös digilaitteiden käyttö koulussa huolestutti vanhempia ja jakoi vanhempien mielipiteitä. Osa vanhemmista koki, että digilaitteiden käyttö opetuksessa on välttämätöntä ja rikastuttaa opetusta. Osa olisi valmis kieltämään niiden käytön koulussa kokonaan.

Vanhempien huoli on ymmärrettävä: lasten päivästä yhä suurempi osa menee digilaitteiden parissa, kun tieto- ja viestintäteknologian käyttö lisääntyy myös oppitunneilla ja muissa oppimisympäristöissä. Opetuksen digitalisoituminen on vanhemmille vielä osittain vierasta ja herättää vahvoja tunteita puolesta ja vastaan. On tärkeää avata opetuksen digitalisoitumista vanhemmille, ja päästää heitä näkemään ja kokeilemaan, miten tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään opetuksessa. Yhteistä keskustelua opetuksen digitalisoitumisesta vanhempien ja koulun kesken tarvitaan. Tarvitaan myös yhteiset pelisäännöt älypuhelinten käytöstä koulupäivän aikana. Tähän työhön oppilaat ja vanhemmat on tärkeä ottaa mukaan. Teemaa on tärkeä nostaa esiin myös vanhempainilloissa. Kun vanhemmat pääsevät keskustelemaan keskenään teemasta, he saavat toisistaan vertaistukea.

Tuija Metso
KT, Erityisasiantuntija, Suomen Vanhempainliitto
Anri Leveelahti KM, Järjestötoiminnan asiantuntija

Vanhempien barometri -raportti, graafinen tiivistelmä ja suositukset ovat luettavissa Vanhempainliiton verkkosivuilla osoitteessa **vanhempainliitto.fi/artikkelit/barometri/**
Vanhempainliiton opettajille suunnatut aineistot löydät osoitteesta **vanhempainliitto.fi/opettajalle/**

MITKÄ LAPSEESI LIITTYVÄT ASIAT HUOLESTUTTAVAT SINUA TÄLLÄ HETKELLÄ?

Alakoulun vanhemmat
Yläkoulun vanhemmat

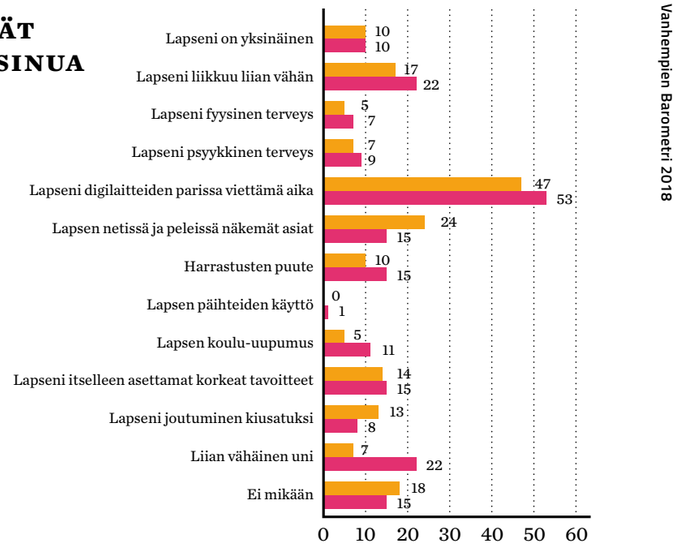

Arki ja kasvatus kotona: vanhempien huolenaiheita

Lasten digilaitteiden parissa viettämä aika, netti ja pelaaminen huolestuttavat vanhempia selvästi eniten. Rinnalla kulkee huoli lapsen vähäisestä liikkumisesta ja erityisesti yläkouluikäisten kohdalla myös vähäisestä unesta.

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen
Save the Children

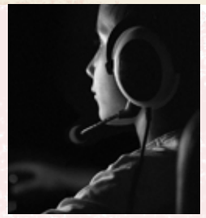

Tue lasta, jos hän on kohdannut netissä jotain häiritsevää.

Lapset tarvitsevat aikuisen tukea toimiakseen turvallisesti verkossa

TURVAtaidot kuntoon!

Tutki lapsen kanssa, mitä on tapahtunut.
Usko lasta ja pysähdy kuuntelemaan. Älä syyllistä lasta.
Rauhallisuus ja rutiinit auttavat. Säilytä maltti.
On aikuisten asia selvittää asiaa eteenpäin.
Varmista, että saatte tarvitsemaanne apua.
Kysy lisäohjeistusta asiantuntijoilta.
Aloita turvataitokasvatus nyt.
Ohjeista tue ja opasta lasta.

Lapset viettävät nykyään merkittävän osan vapaa-ajastaan verkossa. Verkosta löytyy paljon hyödyllistä ja tärkeää tietoa, mutta myös yhä enemmän väärää ja valheellista materiaalia, kuten deep fake -videoita, kuvaväärennöksiä ja valeuutisia. Väärennettyä ja valheellista materiaalia voi olla lähes mahdoton erottaa oikeasta ja aidosta. Erityisen hankalaa tämä on lapsille, joilla ei ole vielä riittävästi tietoa ja ymmärrystä näkemänsä tiedon kriittiseen tarkasteluun.

Ole läsnä lapsen media-arjessa

Medialukutaitoa ja verkon sisältöjen kriittistä arviointia on hyvä harjoitella yhdessä, osana lapsen arkea. Aikuisen ei tarvitse olla peliosaaja tai digitaitaja tukeakseen lasta, tärkeintä on olla kiinnostunut lapsen digitaalisen median käytöstä. Juttele lapsen kanssa kivoista asioista netissä. Anna lapsen opettaa, miten pelejä ja somea käytetään. Kysele ja ole utelias. Näin lapsi hahmottaa, että olet kiinnostunut hänen media-arjestaan. Kun digitaalisesta mediasta keskusteleminen on arkea, on myös medialukutaito ja verkon haitalliset sisällöt helpompi ottaa puheeksi.

Ohjeista lasta toimimaan turvallisesti verkossa

Huoltajilla ja kasvattajilla on tärkeä rooli opastaa lasta toimimaan turvallisesti verkossa. Lapsen kanssa on hyvä keskustella verkon mahdollisista haitallisista sisällöistä ja siitä, millaisia kuvia ja tietoja verkossa ei kannata jakaa ja miten yksityisyydestä pidetään huolta. Lapsen on hyvä ymmärtää, että tuntemattomatkin ihmiset voivat pyytää lapsilta esimerkiksi hassultakin tuntuvaa toimintaa tai hämmentäviä kuvia. Lapselle on hyvä kertoa, että nettituttavuudet voivat toisinaan olla jotain aivan muuta, kuin miltä ne tutustumisen alkuvaiheessa näyttävät. Aikuisen tulee myös valvoa, että lapsi käyttää ikä- ja kehitystasolleen soveltuvia digialustoja ja pelejä.

Tue lasta pulmatilanteissa

Häpeä ja pelko estävät usein lasta kertomasta aikuisille digitaalisessa mediassa kohtaamastaan haitallisesta tai hämmentävästä sisällöstä. Lapsen on luontevampaa kertoa mahdollisista pulmatilanteista, jos hän juttelee aikuiselle digiarjestaan muutoinkin. Lapselle tulee painottaa, että jos verkossa tapahtuu jotain ikävää, hän voi aina pyytää aikuiselta apua. Aikuisten tehtävä on selvittää tilanne, kuunnella lasta ja hankkia apua. On hyvä muistaa, että suurin osa lapsista on verkossa turvassa. Riskeistä tulee kuitenkin puhua, sillä keskustelu ja etukäteen annettu tieto ja ohjeistus auttavat lasta toimimaan hämmentävissä ja pelottavissa tilanteissa.

Lasten suojelu ja nettivihje, Pelastakaa Lapset ry
Erityisasiantuntija Nina Vaaranen-Valkonen, VTM, psykoterapeutti, terveydenhoitaja, TF-CBT
Asiantuntija Hanna-Leena Laitinen, YTM sosiaalityöntekijä
Asiantuntija Pauliina Sillfors, VTM

kuva: Mika Ruohola

Miika Turunen ja Alex Siad valmistelevat omia radio-ohjelmiaan.

Punkkia, vastuuta ja voimavaroja – Erityisryhmien mediatoiminta edistää yhdenvertaisuutta

”On siistiä, että saa olla duunissa itselle tärkeän asian, eli musiikin, parissa”, kertoo Miika Turunen, joka tehnyt omaa radio-ohjelmaansa *Miikan Punksuosikit* nyt kolme vuotta. Ohjelma koostuu nimensä mukaisesti punksuosikeista sekä bändi- ja artistihaastatteluista. Haastattelut ovat ohjelman tekemisen suola, ja yleensä niistä tulee sellaisia, että ne kehtaa julkaista, Turunen sanoo.

Lyhty ry:n mediatyöpaja Kivimedia tarjoaa tällä hetkellä 22 kehitysvammaiselle aikuiselle mahdollisuuden media- ja viestintäalan toimintaan media-alan ammattilaisten tukemana. Taavi Hasunen, yksi mediapajan ohjaajista, on huolissaan medialukutaidoista.

”Media on nykypäivänä niin merkittävä ja laaja, että sen ymmärtäminen on itse kullekin vaikeaa. Poliittista ja epäeettistä mainontaa on viime vuosina ollut niin paljon, että taustojen tunnistaminen on kaikille, mutta varsinkin erityisryhmille haastavaa.”

Hasunen toivoisi perusopetukseen enemmän mediataitojen opetusta. Esimerkiksi tukea siihen, ettei mediaa ymmärretä väärin eikä myöskään tulkita väärinymmärretyksi. Internet on monimutkainen ja kaiken voi julkaista nopeasti, hän pohtii.

- Kivimedia on Lyhty ry:n päivittäin toimiva mediatyöpaja kehitysvammaisille aikuisille
- Radiotoiminta alkoi Radio Valo -hankkeena vuonna 2010, jatkui vuodesta 2018 alkaen Kiviradiona
- Kaksikielisessä työpajassa toimitetaan Kiviradiota, käydään tapahtumissa tekemässä juttukeikkoja, editoidaan sisältöjä ja julkaistaan niitä. Toiminta on yksilölähtöistä kehitysvammaisten päivätoimintaa.

1990-luvun musiikista ohjelmaa tekevä Alex Siad pääsi mediapajalle toimintaan ammattiopistosta valmistumisen jälkeen. Mediapajaan pääseminen oli pitkäaikainen haave.

”Olin että jes, nyt sain tän paikan!”

Siad kertoo, että yksi siisteimmistä jutuista oli päästä haastattelemaan Apulantaa Tikkurila -festivaaleilla. Myös Sami Brander, ohjelman Branderin Raskas Vartti (BRV) luotsaaja, on tehnyt haastattelun ja haastatellut ohjelmassaan muusikko ja näyttelijä Jussi Lampea.

Sekä Siad että Brander tarvitsevat tukea lukemiseen ja kirjoittamiseen. Taavi Hasunen kertoo, että Lyhdyn toiminta perustuu yksilöllisten tarpeiden huomiointiin ja realistisiin tavoitteisiin.

Sami Brander äänittää, kun Sasha Tauber raportoi Hakaniemen kauppahallista.

kuva: Jari Nordström

Oma mediatyö luo yhteenkuuluvuuden tunnetta muihin mediatoimijoihin. Median yleisö ei ole yksipuolista, joten miksi media on?

”Ohjaajien on tärkeää tietää ja tuntea mediaa, jotta työtehtävät voidaan sovittaa taitojen mukaan”, sanoo Hasunen.

Mediatoiminta tukee yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Erityisryhmien mediatoiminta on yhdenvertaisuuden kannalta erittäin tärkeää.

”Oma mediatyö luo yhteenkuuluvuuden tunnetta muihin mediatoimijoihin. Median yleisö ei ole yksipuolista, joten miksi media on?”, Hasunen ihmettelee.

”Kehitys tämän suhteen on todella hidasta, mutta pääasia että sitä on.”

Brander kertoo, että parasta radiotyössä on oman ohjelman julkaiseminen Mixcloud-palveluun. Mediaan julkaiseminen ja vastuu omasta sisällöstä on asia, josta mediapajalla keskustellaan paljon.

”Kun esimerkiksi Miika tekee ohjelmaansa ja julkaisee sen, hänen tulee seistä sen sisällön takana. Kun ohjelma saa palautetta, on Miikan tehtävä ottaa se palaute vastaan,” Hasunen muistuttaa, ja Turunen nyökkää.

Lyhdyn mediatyöpajalla tehdään radion lisäksi myös juttuja tapahtumista sekä tutustutaan ja syvennytään erilaisiin medioihin. Mika Ruohola tekee työpajalla paljon valokuvausta ja videoita. Videon tekeminen lähtee yleensä kiinnostavan aiheen valinnasta yhdessä ohjaajan kanssa.

Miika Turunen sanoo viihtyvänsä mediapajalla, sillä jokainen työpäivä on erilainen. Myös vahva yhteisöllisyys on pajalla tärkeää.

”Tykkään siitä, että täällä usein kysytään, että miten menee. Täällä oikeasti välitetään toisista”, Turunen sanoo.

Toiminta mediapajalla tuo voimavaroja, kun saa tehdä asioita omien kiinnostuksen kohteiden parissa ja keskittyä siihen, missä on hyvä. Se auttaa jaksamaan niissä arjen asioissa, joissa on haasteita.

Anni Virtapuro
Kirjoittaja opiskelee aikuiskasvatustiedettä Helsingin Yliopistossa

Kivimedia tekee Mediataitoviikolla radiolähetystä yhteistyössä Lähiradion taajuuden kanssa. Kiviradion ohjelma-arkiston löydät mixcloudista ja uusimmat uutiset Facebookin sivulta Kivimedia.
www.kivimediat.wixsite.com/kivimedia

kuva: Roosa Isokääntä

Kiviradion studiosta kuullaan ohjelmaa viikoittain. Mediataidot karttuvat tekemällä.

KOMMENTTI

Kehitysvammaisten nuorten median käyttö Ruotsissa

Statens Medieråd on ruotsalainen hallintoelin, jonka tehtävä on valvoa lasten oikeuksia ja ikärajakriteereiden toteutumista. Virasto toteuttaa joka toinen vuosi valtakunnallisen tutkimuksen lasten ja nuorten median käytöstä, niin teknisissä kysymyksissä kuin median sisällöllisissäkin asioissa.

Vuosina 2016/2017 tutkimus pilotoitiin kehitysvammaisille nuorille. Osa kysymyksistä säilyi samana kuin lasten ja nuorten valtakunnallisessa kyselyssä, vertailuarvon säilyttämiseksi. Kysymykset muotoiltiin selkokielisiksi ja skaala numeroarvoissa muutettiin välille 1–4. Tutkimuksesta tehtiin myös kuunneltava sekä pictogrammein hahmotettava kysely.

Vertaillessa tätä tutkimusta valtakunnalliseen lasten ja nuorten kyselyyn löytyi eroavaisuuksia ja analyysiä osallisuuden problematiikasta. Älykännykän käyttö ja omistajuus ei ole 13–16 vuotiaiden kehitysvammaisten nuorten parissa yhtä yleistä kuin muiden. Kehitysvammaisten nuorten parissa verkossa tapahtuvan kiusaamisen kokemuksia oli vertaisryhmään nähden tuplaten, sekä huomattavasti pienempi prosentuaalinen osa kehitysvammaisista nuorista vastasi myöntävästi kysymykseen, jossa tiedusteltiin näyttääkö nuori oman kuvansa netissä (41%/86%)

Tutkimuksen tulokset julkaistiin alkuvuodesta 2019. Ne löytyvät ruotsiksi ja englanniksi sivustolta:
www.statensmedierad.se/publikationer

Tytti Viljanen

kuvitus: Miila Westin

Mediataitoja kaikenikäisille kuluttajille

Mediataitoviikolla Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) aktivoi nuoria pohtimaan vaikuttajamarkkinointia. Ilmiötä lähestytään markkinoinnissa käytettävän vastuullisuusmielikuvan kautta. Aikuisia oppijoita rohkaistaan käyttämään kulutuksessa käytettäviä mediavälineitä turvallisesti.

Oppilaat salapoliisina

Mainoksia ei ole aina helppoa tunnistaa markkinoinniksi. Myös lapset ja nuoret kohtaavat vastuullisuudella vetoavaa vaikuttajamarkkinointia omissa sosiaalisen median kanavissaan.

Mediataitoviikolla tarjoamme peruskoululaisille salapoliisin tehtäviä mainonnan parissa. Viikon aikana omaa arkiympäristöä havainnoidaan tutkaillen vaikuttamisen keinoja vastuullisuusmarkkinoinnissa. Bongaatko mainoksen, jossa tuotetta markkinoidaan ilmastoystävällisempänä muihin verrattuna? Tai osuuko silmiisi sosiaalisessa mediassa vaikuttajamarkkinoijan (influencer) kehuma tuote tai palvelu, jota mainostetaan eettisenä valmistusmaan ihmisoikeudet huomioiden?

Aikuiset oppijat medialaitteilla kuluttamassa

Neuvonta- ja ohjaustyötä tekevä ammattilainen, auta asiakkaitasi ottamaan haltuun medialla maksamisen koukerot ja mainonnan uudet muodot.

Alkuvuodesta tarjolle tulee toiminnallinen opetuskerran suunnitelma käytettäväksi esimerkiksi vapaaseen sivistystyöhön tai muuhun aikuisten elämäntaitojen valmennukseen.

Materiaalissa pohditaan, miten mediavälinettä käytetään esimerkiksi turvalliseen maksamiseen. Samalla tutkitaan mainoksia ja harjaannutaan kriittiseen mediankäyttöön.

Löydät mediakasvatusviikon materiaalimme verkkosivuilta **kkv.fi/mediataitoviikko**
Viestimme mediataitoviikolla myös somekanavissamme, joten nappaa kanavat seurantaan ja pysy kuulolla:
instagram **@kuluttajaneuvonta**
facebook **@kuluttajaneuvonta.fi**
www **KukaKasvattaaKeta.fi**

kuva: Annuska Del Maso

Metkoja mediahetkiä liikkuvan kuvan ja äänen parissa

Mediakasvatuskeskus Metka kutsuu lapset liikkuvan kuvan ja äänen äärelle: tilaa elokuvaohjaaja kouluun, tubeta kirjastosta tai syvenny alle kouluikäisten kanssa äänten ja animaation äärelle.

Lapset oppivat paljon havainnoiden, tarkkaillen ja jäljitellen, ja näin myös mediamaailmassa. Mitä oppeja ja vaikutteita tarttuu mukaan tubettajilta? Päiväkotilapset pääsevät itse toiminnan tähdiksi pohtiessaan kehonkieltä ja välillä on hyvä hiljentymään kuuntelemaan ympäröiviä ääniä.

Tubetetaan kirjastosta

Materiaalissa tutustutaan YouTuben erilaisiin videogenreihin, pohditaan motiiveja niiden taustalla sekä tehdään omia videoita: mitä kirjaston opetusvideossa voisi opettaa, tai miltä kirjaston ASMR-video voisi kuulostaa?

Elokuvaohjaaja kouluun

Minkälaista elokuvaohjaajan työ on tai miten elokuvaohjaajaksi pääsee? Tilaa kouluusi alan ammattilainen kertomaan omasta työstään. Palvelu on osa Metkan vuosittaista *Minun elokuvani* -tapahtumaa.

Työpajoja varhaiskasvatukseen

Päiväkoti-ikäisille suunnatussa Kehon kieputin -työpajassa tutkitaan erilaisia liikkeitä ja tunteita piksallaatioanimaation avulla. Piksallaatioanimaatiossa lapset itse toimivat animaation kohteina, ja animaatio syntyy kuva kerrallaan stop motion -tekniikalla. Äänet ympäristössä -pajassa lapset taas tutkailevat ja havainnoivat ympäröivää äänimaisemaa luoden omia äänitaideteoksiaan.

Mediakasvatuskeskus Metka on tehnyt käytännön mediakasvatustyötä Suomessa ja kansainvälisesti jo yli 60 vuoden ajan. Mediataitoviikolla 2020 Metka järjestää mediakasvatuksellisia työpajoja kaikissa maakunnissa. Työpajojen tilauslomake ja oppimateriaalit löytyvät Metkan verkkosivuilta osoitteesta **www.mediametka.fi**

Vuoden 2020 Sanomalehtiviikon teemana on ilmastonmuutos

kuvitus: Annukka Mäkijärvi

Uutismedian ja koulujen yhteistä Sanomalehtiviikkoa vietetään jälleen Mediataitoviikkoa edeltävällä viikolla 6. Vuoden 2020 Sanomalehtiviikon teemana on ilmastonmuutos. Pureudumme ilmastonmuutosuutisointiin, avaamme median roolia luotettavan ilmastotiedon välittäjänä ja kuulemme lasten ja nuorten ilmastonäkemyksiä.

Sanomalehtien Liitto tuottaa aineiston, joka avaa median ilmastonmuutosuutisointia sekä sitä, millainen rooli medialla on ilmastonmuutoksesta kertomisessa ja sen torjunnassa.

Yläkouluun ja toiselle asteelle suunnattu materiaali on vapaasti kaikkien koulujen hyödynnettävissä.

Aineisto koostuu taustateksteistä, haastatteluista ja käytännön harjoituksista. Sitä voi hyödyntää eri oppiaineiden tunneilla. Yläkouluun ja toiselle asteelle suunnattu materiaali on vapaasti kaikkien koulujen hyödynnettävissä.

Oppimateriaali julkaistaan Educa-messuilla tammikuun lopussa ja se on käytettävissä sekä Sanomalehtiviikolla että Mediataitoviikolla. Tule hakemaan omasi Sanomalehtien Liiton osastolta. Voit hyödyntää materiaalia myös verkossa.

Lisätietoja:
www.sanomalehtiopetuksessa.fi/sanomalehtiviikko

Sanomalehtiviikko 25 vuotta!

Ota uutiset osaksi opetusta!
Sanomalehtien Liiton tuottamien mediakasvatuksellisten oppituntivinkkien avulla voit ottaa uutiset osaksi opetuksen arkea. Joka toinen viikko ilmestyvissä vinkeissä on käytännön tehtävät alkuopetukseen, alakouluun, yläkouluun ja toiselle asteelle. Jokaisessa vinkissä pureudutaan johonkin ajankohtaiseen uutismediassa julkaistuun juttuun.

Tilaa sähköpostiin tai hyödynnä verkossa!
www.sanomalehtiopetuksessa.fi/oppituntivinkit

Lukuliike tukee monilukutaitoista oppimista

kuva: Mikko Lumme

Monilukutaitoiseksi kasvaminen edellyttää jatkuvaa oppimista, omien lukuvalintojen pohtimista, tasapainottelua erilaisen lukemisen äärellä: keskitynkö romaanin lukemiseen, selaanko puhelimella Instagramia vai uppoudunko sarjojen maailmaan? Mediakasvattaja on myös media itse. Sillä on suuri vaikutus ihmisten ajatteluun, toimintaan ja arjen valintoihin.

Kansainvälisessä monilukutaidon tutkimuksessa (ICILS, 2019) suomalaiset nuoret (8.lk) menestyivät hyvin. Tutkimuksessa tarkasteltiin monilukutaitoa verkkoympäristössä eli sitä, miten oppilas osasi hakea tietoa, muokata sitä ja tuottaa siitä uusia tekstikokonaisuuksia, joihin liittyi myös kuvia. Oppilaiden mukaan he olivat pääasiassa oppineet itse, kuinka internetissä viestitään ja miten tietoa etsitään. Tiedon hakua painotettiin koulussa enemmän kuin tiedon arviointia. Suomalaisopettajien painotus erilaisiin monilukutaidon sisältöihin oli osallistuneiden maiden ja alueiden vähäisintä. Heikko tieto- ja viestintäteknologian käyttö tai aikaresurssi ei saisi olla esteenä yhteiseen oppimiseen. Haluamme kannustaa osallistamaan lapsia ja nuoria median tuottajiksi ja kriittisiksi arvioijiksi.

Mediataitoviikko vastaa monella tapaa Lukuliikkeelle asetettujen suuntaviivojen toteutumiseen. Mediataitoviikon harjoitteet lisäävät lasten ja nuorten lukuiloa, monilukutaitoa, jossa oppija on aktiivinen tuottaja ja toimija – ei passiivinen vastaanottaja.

Monilukutaitoisuus on ihmisen toimintaa sekä median käyttäjänä että mediatekstien tuottajana. Jotta tämä mahdollistetaan jokaiselle suomalaiselle lapselle jo pienestä pitäen, olemme koonneet lapsilähtöistä luettavaa, tekemistä sekä nuorta aktivoivia toiminnallisia lukuhankkeita, ole hyvä!

- **Lukuhaasteet:** Etsikää yhdessä luettavaa lomalle tai kouluun. Haastakaa kaveri, porukka tai luokka lukemaan erilaisia mediatekstejä: verkkolehtiä, erikoisalojen lehtiä, tutkimaan elokuvia ja sarjakuvia.
- **Yhdessä kirjoittaminen:** Kokeilkaa tarinan kirjoittamista yhdessä. Ideoikaa hyviä tarinan alkuja erilaisille tapahtumille: Esim. Eräänä päivänä vanha mies astui kirjastoon. Tutkiessaan isoa kirjahyllyä, yksi kirja tipahti maahan. Hetken kuluttua kirjoja alkoi tipahdella hyllystä sieltä täältä... Kirjoita, miten tarina jatkuu. Useimmat pilvipalvelut, (esim. GoogleDrive ja Onedrive) mahdollistavat yhdessä kirjoittamisen ja tuottamisen ajasta ja paikasta riippumatta.

Yhteistyössä on voimaa: jokainen voi perustaa oman Lukuliikkeen vaikka luokan kanssa. Perustakaa lukumaraton, lukuhaasteita, kutsukaa lukevia ihmisiä luokkaan, lainatkaa paras kirja ikinä ja esitelkää se vanhemmille. Etsi vinkkejä lisää sosiaalisesta mediastasta tunnisteella **#lukuliike**.

Pia Lumme ja Belinda Karden,
Lukuliikkeen koordinaattorit, Opetushallitus

Minna Harmanen, Opetusneuvos, Opetushallitus

Liity uutiskirjelistalle ja saat parhaimmat ideat kuukausittain postiisi: **bit.ly/lukuliikkeeseen**

Lisää ideoita ja materiaaleja:
www.oph.fi/lukuliike

Videotyöskentely nuorten osallisuuden välineenä

Maailmanperintökasvatusta Mustasaaresta Eurooppaan

kuva: Heritage Hubs

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura on tukenut useita videohankkeita, joissa koululaiset kuvaavat videoita itselleen tärkeästä kulttuuriperinnöstä, traditioista tai vaikkapa läheisestä maailmanperintökohteesta. Videoiden tuottaminen on monialaista oppimista ja oppilaan oma osaaminen ja asiantuntijuus pääsevät vahvasti esiin. Videotyöskentelyt ovat erinomaisia esimerkkejä siitä, että oppiminen on kaksisuuntaista ja oppimassa ovat niin oppilaat kuin opettaja.

Videoiden tuottaminen on monialaista oppimista ja oppilaan oma osaaminen ja asiantuntijuus pääsevät vahvasti esiin.

Kun nuoret pohtivat aihettaan, olipa se korvapuusti, sauna, Suomenlinna tai läheinen metsä, he rakentavat samalla omaa kulttuurista identiteettiään ja samalla kasvaa myös vastuu yhteisen perinnön tai tradition huolehtimisesta jatkossakin. Kulttuuriperintöarvojen, merkitysten ja moninaisuuden käsittely on myös erinomainen työkalu globaalin kulttuuriperinnön laajempaan ymmärrykseen. Olemme kaikki lainanneet, muokanneet, hyödyntäneet, jakaneet ja ihastuneet perinteisiin, joissa on taustalla ihmisen historian monet kuljetut reitit, kaukaiset kulttuurivaihdot ja kotona siihen lisätyt mausteet.

kuva: Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura

Mustasaaren keskuskoulun ja Norra Korsholms skolanin kuudensien luokkien oppilaista koostuva ryhmä toteutti yhteistyönä videon Merenkurkusta. Koululaiset käsikirjoittivat videon ja tekivät tiedonhakua osana koulutyöskentelyään. Ammattilaiset Paola ja Rufaro Kulttuuriyhdistämö Interkultista opastivat kuvaamisen ja äänittämisen saloihin ja huolehtivat videon editoinnista. Työskentely hoitui iloisesti suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Oppipa joku Paolalta pari sanaa espanjaakin.

Heritage Hubs EU-hankkeessa koululaiset yhdessätoista koulusta Suomessa, Espanjassa ja Serbiassa pääsivät esittämään ja jakamaan omaa kulttuuriperintöään videoiden kautta. Nuoret valitsivat heille tärkeän perinteen, jonka he esittivät kumppanikoulujen oppilaille. Palautteen perusteella omien videoiden tekeminen motivoi oppilaita aktiiviseen työskentelyyn ja he kokivat kuvaamisen jännittävänä. Erityismaininnan saivat myös haastattelujen tekeminen sekä audioraitojen äänittäminen videon taustapuheeksi. Yleisarvosanaksi lopputulokselle ja itse projektille tuli monesta suusta 5/5.

Tuntui ihan, kuin oltaisiin tekemässä oikeaa elokuvaa, kommentoitiin usein oppilaiden joukosta videoprojektien aikana, ja niinhän sitä oikeastaan oltiinkin.

Ira Vihreälehto ja Kati Nurmi
Suomen Kultturiperintökasvatuksen seura

Videot löydät Youtubesta Heritage Hubs -kanavalta sekä Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen Seuran kanavalta.

Youtube-tietoutta ja tehtäviä – näin nuorten merkittävin mediakanava toimii

Yle Oppiminen ja Uutisluokka kokoavat Mediataitoviikolle tuhdin tietopaketin ja tehtäviä Youtubesta.

Youtubesta on tullut nuorille merkittävä kanava – oli kyse sitten viihtymisestä tai tiedonhankinnasta. 87 prosenttia 7–14-vuotiaista suomalaisista käyttää Youtubea vähintään viikoittain. *

Mutta tiedämmekö oikeastaan, miten Youtube toimii? Voiko kaikkeen siellä olevaan sisältöön luottaa? Mitä meidän tulisi tietää alustasta ja sen lainalaisuuksista?

Yle Oppiminen ja Uutisluokka paketoivat Mediataitoviikolle tuhdin paketin Youtube-tietoutta. Mukana on sekä tíukkaa asiaa että omaa ajattelua aktivoivia tehtäviä.

*Lähde: Yle Luova kehitys / Lapset ja media 2019.

Yle Tripletin uutisia oppitunneille

Yle Uutisluokan tuottama maksuton Yle Triplet tarjoaa opetusmateriaalia uutisista peruskoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille. Helsingin Uuden yhteiskoulun apulaisrehtori ja opettaja Saara Ikonen on käyttänyt palvelua jo usean vuoden ajan.

— Oppiaineissani on välttämätöntä käydä läpi ajankohtaisia aiheita. Itseltäni säästyy paljon aikaa ja vaivaa, kun pystyn käymään läpi keskeisiä ajankohtaisia tapahtumia Tripletin avulla, sanoo filosofiaa ja yhteiskuntaoppia opettava Ikonen.

Tripletin mobiilisovelluksessa ja verkkosivustolla julkaistaan joka arkipäivä kolme Ylen uutisvideota sekä niihin valmiit tehtävät, vastaukset, taustamateriaalit ja uutisvisat.

— Helpottaa valtavasti, kun uutiset ovat valmiiksi tarjolla ja kohderyhmä mietittynä. Materiaalit ovat tekijänoikeusvapaata ja sisällöt eivät ole arveluttavia. Teen usein Tripletin arkistoja hyväksi käyttäen myös omaa opetusmateriaalia, Ikonen kertoo.

Uutiset tallentuvat sivustolle pysyvästi ja aiheita voi etsiä esimerkiksi oppiaineittain, hakusanoilla tai laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuksien mukaan. Uutisten lisäksi sivustolla julkaistaan myös ajankohtaisista merkkipäivistä tai -henkilöistä kertovia videoita.

Tavoitteena medialukutaidon kehittäminen

Tripletin avulla opettaja voi herätellä oppilaiden kiinnostusta ajankohtaisiin ilmiöihin ja tapahtumiin sekä saada uutiset luokkahuoneisiin osaksi opetusta.

— Triplet auttaa kytkemään oppikirjojen sisällöt ajankohtaisiin asioihin ja ympäröivään maailmaan. Erityisesti isojen uutisten tai kriisien kohdalla on tärkeää, että aiheita käsitellään ja niistä keskustellaan yhdessä luokassa, sanoo Yle Uutisluokan tuottaja Hanna Visala.

Triplet on ollut opettajien käytössä neljä vuotta, ja siihen on kirjautunut jo lähes 14 000 käyttäjää. Palvelun yksi tärkeimmistä tavoitteista on lasten ja nuorten medialukutaidon kehittäminen.

Yle Triplet: www.yle.fi/triplet

Yvette Nzeza ja Jasmin Beloued ideoivat ja toteuttivat sisältöjä Demi-lehteen ja Demin somekanaviin.

Kuvat: Jirina Alanko

Nuorilta nuorille – Demin parhaat opit yhdessä tekemisestä

Onko sinulla tärkeä viesti, jolle haluat saada nuorten huomion? Kokeile viestiä siitä yhdessä nuorten kanssa. Jo kaksi kertaa 13–19-vuotiaista koostuva nuorten toimitus on tehnyt kokonaisen Demi-lehden. Lisäksi nuorten kanssa on käsikirjoitettu kaksi kautta fiktiivistä somesarjaa Insidea, joka löytyy esimerkiksi Instagramin kohokohdista **@demilehti**. Co-creation eli osallistaminen on arkea myös päivittäisissä somesisällöissä.

Miksi Demissä toimitaan näin? Noin 9–22-vuotiaiden Z-sukupolvi ei ole koskaan tottunut pelkästään vastaanottamaan sisältöjä – ei mediassa eikä koulussa. Nuoria kiinnostaa osallistua ja keskustella. Siksi myös Demi on yhtä paljon yhteisö kuin media.

Nuoret arvostavat sitä, että heitä kuunnellaan. Lukijakyselyssä 90 prosenttia antoi nuorten tekemälle Demille erinomaisen arvosanan. Juttuihin oli helppo samaistua, ja niitä pidettiin aitoina. Puolet oli tosin sitä mieltä, että Demi oli samanlainen kuin tavallisesti. Kertoisiko se siitä, että laatu oli yhtä hyvää kuin aikuisten tekemänä?

Demin toimituksessa ja A-lehdillä uskotaan siihen, että nuorten kanssa voi tehdä todella kunnianhimoisia projekteja – kunhan tarjoamme nuorille vapautta ideointiin ja tukea niiden toteuttamiseen.

Lupaamme, että samalla opit itsekin paljon uutta.

Palautetta lukijoilta

”Demin numero oli mielenkiintoinen ja täynnä oikeaa ja kaikkia koskevaa asiaa. Monet jutuista koskettivat ja avarsivat hiukan omaa katselukuvaa.”

”On todella hienoa, että Demi ei vain haastattele nuoria juttuun, vaan antaa oikeuden tehdä koko numeron itse! Lisää tätä!”

Päivi Lehtomurto,
päätoimittaja, Demi

Näistä aiheista jutellaan eniten Demi.fi-keskustelupalstalla:

1. Ihastuminen
2. Seurustelu
3. Ystävät
4. Opiskelu
5. Rakkaus
6. Koulu
7. Lukio
8. Ahdistus
9. Kuukautiset
10. Apua

Lähde: Google Analytics 1–9/2019.

Noin 9–22-vuotiaiden Z-sukupolvi ei ole koskaan tottunut pelkästään vastaanottamaan sisältöjä – ei mediassa eikä koulussa.

Uutiskirje nuorten someilmiöistä

Haluatko pysyä kartalla, miten nuoret muuttavat maailmaa? Zetaposti on uutiskirje, joka sukeltaa sosiaalisen median kiinnostavimpiin ilmiöihin ja paljastaa nuorisokulttuurin nousevat trendit. Zetaposti ilmestyy sähköpostiisi noin kerran kuussa.

Tilaa uutiskirje osoitteesta:
zetaposti.a-lehdet.fi

Apu Juniori kannustaa lapsia ilmaisemaan mielipiteensä

Apu Juniori on alakouluikäisille suunnattu tiede- ja ajankohtaislehti, joka kertoo lapsille uutisista ja ilmiöistä selkeällä ja viihdyttävällä tavalla.

Apu Juniori kannustaa itsenäiseen ajatteluun ja tukee lapsen kasvua ajattelevaksi aikuiseksi. Apu Juniorin Mediataitoviikon teemana on kannustaa lapsia ilmaisemaan mielipiteitään ja muistuttaa, että lapsilla on oikeus tulla kuulluksi heitä koskevassa päätöksenteossa. Hyvä medialukutaito auttaa löytämään oikeaa tietoa omien mielipiteiden tueksi.

- Osoitteessa **www.apujuniori.fi/mediataitoviikko** voit tilata Mediataitoviikolle alakoululaisille käyttöön nipun (20 kpl) Apu Juniori -lehtiä. Lehdessä on tehtävä, jonka avulla lapset voivat pohtia, mihin asiaan itse haluaisivat vaikuttaa.
- Tilaa lehdet **15.1.2020 mennessä**. Toimitamme Mediataitoviikolle Apu Juniori -lehden nro 3, joka ilmestyy 5.2.2020. Toimi nopeasti, lehtiä on rajoitettu erä.

kuva: Pamela Arslan

Maailma huutaa, kuuletko?!

Luet uutista, miten väkivaltaisuutta oli siellä ja tuhoa tuolla. Somessa näet päivittelyä, miten siellä jossain on taas tehty asiat niin vallan kummallisesti. Meillä kaikilla on oletuksia siitä, minkälaisia ihmiset, kansat tai valtiot ovat. On tärkeää tunnistaa ja kyseenalaistaa, minkälaista kuvaa media, esimerkiksi uutislähteet, maailmasta luovat ja kuinka se uppoaa tajuntaamme.

Tiedon vastaanottamisen lisäksi ihmiset tuottavat, jakavat ja käsittelevät mediasisältöjä jatkuvasti. Jos emme tiedä maailman monista todellisuuksista kovin paljon, yksi somejulkaisu tai uutisjuttu voi muodostaa mielessämme koko totuuden.

Kriittisen ajattelun taito on askel yhdenvertaisuuden edistämiseen ja oikeudenmukaisen maailman rakentamiseen.

Maailman äänet -opas tarjoaa etenkin yläkoulujen opettajille työkaluja mediakasvatukseen. Pääset pohtimaan uutisoinnin tyyliä ja suunnittelemaan some-kampanjaa. Samalla laajennat mielikuvia globaalista etelästä, haastat stereotypioita ja saat ideoita kestävän kehityksen tuomiseen luokkahuoneeseen.

Hanna Hjerppe, Taksvärkki ry

Maailman äänet oppaan voit tilata osoitteesta **www.taksvarkki.fi**
tai sähköpostilla **tilaus@taksvarkki.fi**

Rauhanpuolustajat ja Taksvärkki ry mediakriittisyyden askelmilla

Mitäs me länkkärit!

Läntisen tuolla puolen -sivusto ottaa kantaa siihen, mitä ihmettä on länsimaisuus ja etenkin mitä on kaikki se, joka jää sen ulkopuolelle. Mediasta on luettavissa millaisia ovat läntiset arvomme ja millaisia ne eivät ainakaan ole. Kun D. Trump vetoaa länsimaisiin arvoihin, hän saattaa joutua samoihin arvoihin vetoavan A. Merkelin kanssa törmäyskurssille.

Läntisen tuolla puolen sivustolla läntisen ja ei-läntisen käsitteitä tutkitaan mediateksteissä, kuvissa ja viihteessä. Harjoitukset sopivat kaikille noin 12-vuotiaista ylöspäin, myös aikuisille.

Vuonna 2020 *Läntisen tuolla puolen* -sivusto saa jatkoa. Tavoitteena on päästä stereotypioiden taakse esimerkiksi Kiinan ja Venäjän suhteen.

Hanna Niittymäki, Rauhanpuolustajat

Ota kynä ja paperi
ja kirjaa ylös asiat,
jotka omissa
mielikuvissasi liittyvät
länsimaisuuteen.
Kirjaa toiseen listaan
mielikuvasi ei-
länsimaisista asioista.
Vertaile listoja.
Tee havaintoja.

Läntisen tuolla puolen -sivuston löydät osoitteesta:
lantisentuollapuolen.rauhanpuolustajat.org

kuvitus: Vectormine

Totta vai tarinaa maahanmuutosta?

Julkisen keskustelun tulkitsemiseksi tarvitaankin tietoa ja kykyä lukea eri medioita kriittisesti.

Verkko ja sosiaalinen media ovat pullollaan tietoa maahanmuutosta, mutta mielipiteiden ja sometileillä heiteltyjen faktojen sekamelskassa voi olla vaikeaa hahmottaa, mikä lopulta on totta ja mikä totuudeksi julistettua uskomusta. Julkisen keskustelun tulkitsemiseksi tarvitaankin tietoa ja kykyä lukea eri medioita kriittisesti.

Suomen monikulttuuristuminen on tehnyt monista globaaleista kysymyksistä entistä vahvemmin myös paikallisia. Jokaisen muuttajan taustalta löytyy yksilöllisiä syitä, jotka linkittyvät oman perheen ja suvun tilanteeseen, kotimaan yhteiskunnalliseen tilanteeseen ja lopulta usein myös globaaleihin ilmiöihin.

Viestintä ja kehitys -säätiön Suomessa toteuttama *Olen eurooppalainen* -hanke tuottaa tietoa ja tekee näkyväksi maahanmuuton eri puolia sekä tarjoaa materiaalia ja eväitä maahanmuuttoilmiöiden tarkasteluun.

Hankkeen tavoitteena on lisätä etenkin nuorten ymmärrystä maahanmuuton eri puolista, vahvistaa empatiaa ja antaa eväitä arvioida kriittisesti eri lähteistä saatavaa tietoa. Lisäksi hankkeen tavoitteena on monipuolistaa maahanmuuttoa käsitteleviä mediasisältöjä kouluttamalla nuoria toimittajia.

Hankkeen aikana järjestetään keskusteluita eri puolilla Suomea, tuotetaan tarinoihin keskittyvää videomateriaalia ja otetaan käyttöön lisätyn todellisuuden ja virtuaalitodellisuuden luomia mahdollisuuksia.

Hankkeessa tuotetaan myös nuorten kanssa työskenteleville suunnattu työkalupakki, joka tarjoaa tietoa ja materiaaleja kasvattajien käyttöön.

Mediataitoviikolla julkaisemme ensimmäiset videomateriaalit. Tervetuloa mukaan luomaan paikkaansa pitävää, rakentavaa ja moninaista keskustelua maahanmuutosta.

Kirsi Koivuporras-Masuka
Hankekoordinaattori
Viestintä ja kehitys -säätiö (Vikes)

- Olen eurooppalainen -hanketta toteutetaan Suomen lisäksi Virossa, Tšekissä, Slovakiassa, Puolassa, Saksassa, Latviassa ja Liettuassa.
- Hankkeen kesto on kolme vuotta 11/2019-10/2022 ja sitä rahoittaa Euroopan komissio.
- Lisätietoja **www.vikes.fi**

Medialukutaitopiiri – aikuisille sopiva tapa opetella mediataitoja

kuvitus: Miila Westin

Aikuiset oppivat asioita eri tavoin kuin lapset ja nuoret. Mitä enemmän ihmiselle kertyy tietoja, taitoja ja elämänkokemusta sitä enemmän uuden oppiminen edellyttää aiempien tietojen, taitojen ja käsitysten muokkausta. Kun taulu ei ole tyhjä, sinne ei tuosta vain voi kirjoittaa uutta asiaa. Taululta täytyy kenties poistaa jotain kokonaan. Taululla on ehkä muokattava jotain, joka ei enää pidä paikkaansa. Seniori-ikään ehtineillä taulu pursuaa sisältöä.

Eläkeliiton *Netikäs*-projektissa on pyritty kehittämään senioreille sopivia tapoja opetella mediataitoja. Yhtenä toimintamuotona on kokeiltu Medialukutaitopiiri-toimintaa.

Medialukutaitopiiri on sovellus entuudestaan tutuista kirjallisuuspiireistä. Aina ennen yhteisiä tapaamisia osallistujat tutustuvat joihinkin sähköisen maailman sisältöihin, joita sitten ruoditaan yhteisesti Medialukutaitopiirin tapaamisissa. Medialukutaitopiiritoiminnan tavoitteena on vahvistaa osallistujien mediataitoja.

Medialukutaitopiirissä kulloinkin tarkasteltavan sisällön voi valita monella tapaa. Sisältöjä valitessa voi miettiä, miten niiden tarkastelu tukee mediataitojen kehittymistä:

1. terve kriittisyys — jotta ei ota kaikkea annettuna,
2. vuorovaikutustaidot — jotta verkossa olisi mukava olla,
3. turvataidot — jotta voi surffata missä haluaa,
4. käyttötaidot — jotta voi tehdä mitä haluaa,
5. rohkea luovuus — jotta voi toteuttaa itseään.

Netikäs-projektin kokemusten perusteella kuka tahansa voi perustaa oman medialukutaitopiirin sellaisella porukalla kuin parhaaksi katsoo. Kokeilisitko sinäkin vastaavaa tai edesauttaisitko uusien syntymistä? Mikäli kaipaat apuja toiminnan kehittämiseen, tuemme mielellämme kehittämistyössä!

Ystävällisin terveisin
Sanna Tuominen

elakeliitto.fi/netikas
Jaossa iloisia opettavaisia sisältöjä kaikkien käyttöön!

Uusi Podcast mediakasvatuksesta

Kun hoivapalvelut digitalisoituvat, tuleeko hoitajista mediakasvattajia? Entä mitä tekemistä postinjakalla voi olla mediakasvatuksen kanssa? Aikuisten ja ikäihmisten mediakasvatuksesta keskustelevat Julia Alajärven kanssa Lapin yliopiston Päivi Rasi ja Hanna Vuojärvi.

Mediataitokoulun podcastissa ääneen pääsevät mediakasvatuksen kannalta mielenkiintoiset aiheet sekä näistä aiheista kirjoittavat vieraat. Jaksoissa käsitellään ajankohtaisia julkaisuja, joista voi saada tietoa, ideoita ja oivalluksia oman mediakasvattajuuden vaalimiseen.

KAVIn tuottamaa podcast-sarjaa pääset kuuntelemaan **Spotifyssä, Soundcloudissa ja Youtubessa:**
Äänessä mediakasvatus
Toimittajana Julia Alajärvi.

Omat taidot kunniaan!

Kun iäkkäämpi ihminen kertoo, ettei osaa käyttää sähköistä palvelua, tarjotaan helposti ratkaisuksi ”puolesta asiointia” – siis joku muu hoitaisi asiat. Monelle tämä on suorastaan loukkaavaa. Tuntuu kohtuuttomalta, että sähköisen palvelun käyttöönoton myötä ihminen ei enää pysty hoitamaan samoja asioita kuin ennen. Puolesta asiointi on sinänsä hyvä asia, mutta useimmat haluaisivat hoitaa asiansa itsenäisesti mahdollisimman pitkään. Kokemus osallisuudesta ja vertaisuudesta on tärkeää varsinkin silloin, kun omat voimavarat alkavat vähetä. Puolesta asioinnin lisäksi pitää siis panostaa järjestelmien helpokäyttöisyyteen ja opastukseen.

Digitalisaation myötä opastuksen merkitys korostuu. Kansalaisille tulee olla saatavilla laadukasta digiopastusta siellä, missä sitä tarvitaan ja silloin, kun sitä tarvitaan. Myös heille, joille kotona tapahtuva opastus on ainoa hyvä ratkaisu.

Liisa Tiainen
Kirjoittaja on SeniorSurf-toiminnan vastaava asiantuntija Vanhustyön keskusliitossa.

Teksti on lyhennelmä artikkelista Kuntalehdessä.

kuva: Mikko Heinänen

Kontulan D-asema: Selkeät lähteet lisäävät uutisen luotettavuutta

Huoneessa käy vilske. Viisitoista Kontulan D-aseman kävijää etsii istumapaikkaa ja kerää lautasilleen välipalaa. Kävijät ovat alueella asuvia kaupunkilaisia, jotka kokoontuvat D-asemalla maanantaisin epäsäännöllisen säännöllisesti. Tämän maanantain keskusteluteemaksi on valittu uutiset: Millaisia erilaisia uutisia on olemassa? Mikä tekee uutisesta luotettavan? Miten samasta asiasta kirjoitetaan eri medioissa?

”Kaikki, mitä Arvi Lind sanoi, oli totta!”

Kontulan D-asema on Diakonissalaitoksen ylläpitämä kansalaistoiminnan keskus, jossa edistetään ihmisten mahdollisuuksia aktiiviseen kansalaisuuteen. D-asema sijaitsee Kontulan metroasemalla ja siellä toimii myös erilaisia, ihmisten itse järjestämiä ryhmiä.

Päivän valittu uutisaihe on kouluruoka ja erityisesti kasvisvaihtoehtojen yleistyminen. Aihe itsessään herättää kiivasta keskustelua – punaisesta lihasta luopuminen järkyttää osaa ja toiset kertoivat kouluruoan olleen pääosin kasvisruokaa silloin, kuin he itse olivat koulussa.

Kouluruokakeskustelun ohella pohditaan sitä, millaiset uutiset ovat luotettavia. Yhteinen ymmärrys löytyy lähteiden merkityksestä: Selkeästi merkityt lähteet lisäävät luotettavuutta. Uutisen tarkoitusta on myös tärkeää pohtia. Täysin luotettavina uutislähteinä pidetään television uutislähetyksiä, joista käyty keskustelu saa monet kaipaamaan jo eläkkeelle jäänyttä uutisankkuri Arvi Lindiä. ”Kaikki, mitä Arvi Lind sanoi, oli totta!”, yksi kävijöistä huikkaa.

Uutisia muutama keskustelijoista kertoi lukevansa pääosin internetistä, mutta suurin osa sanoi lukevansa niitä paperisesta sanomalehdestä. Puheissa käy ilmi, että iltapäivälehtien otsikot verkossa ovat usein liioittelevia ja jopa harhaanjohtavia. Tästä huolimatta iltapäivälehdet osoittautuvat ryhmässä hyvinkin suosituiksi medioiksi.

Internet ja varsinkin sosiaalinen media mahdollistavat uutisten ja muiden tekstien nopean jakamisen. D-aseman maanantaipäivän keskustelussa kukaan ei kerro jakavansa uutisia missään alustalla, mutta yhdenlaisia sisältöjä kyllä jaetaan ystäville, nimittäin juoruja: ”Juoruthan ovat niitä kaikista tärkeimpiä”, todetaan samalla silmää vinkaten.

Anni Virtapuro

Kirjoittaja opiskelee aikuiskasvatustiedettä Helsingin Yliopistossa

D-asemat ovat eri alueilla toimivia kaikille avoimia kohtaamisen paikkoja, jotka ovat kaupunkilaisten käytössä maksutta viikon jokaisena päivänä. D-asemilla ihmiset voivat osallistua voimavarojensa mukaan yhteisöihin, toiminnan suunnitteluun ja sen toteuttamiseen. Yhteistyö alueellisten toimijoiden ja kumppanien kanssa on aktiivista yhdessä tekemistä.

D-asemat ovat yhteisöjen rakentamisen asiantuntijoita. Yhteisöjen valmentamisessa hyödynnetään CABLE-lähestymistapaa, jossa erilaisten kyvykkyyksien ja taitojen käyttöönoton myötä pyritään lisäämään ihmisten osallisuutta.

Materiaaleja Mediakasvatukseen

Mediakartan tuntijat

Millaisia tunteita media herättää? Miksi toiselle hauska elokuvan kohtaus voi olla toiselle loukkaava? Miksi nettikeskustelut suuttuvat?

Mediakartan tuntijat -materiaali sisältää tietoa, toimintamallin ja tehtäviä eri ikäisten mediakasvatukseen. Toimintamallin lähtökohtana on oma kokemus ja mediakulttuuri.

Mielen kuvittajat

Katse on ihmisen yksi keskeisimmistä aisteista, joilla maailmaa havainnoidaan. Kuvallisen viestinnän avulla voidaan esittää valtava määrä tietoa .

Mielen kuvittajat -opas on tarkoitettu tukemaan visuaalisessa kulttuurissa tarvittavia laaja-alaisia medialukutaitoja.

Pullopostia mediameressä

Miten media ja empatia liittyvät toisiinsa? Lisääkö media yksinäisyyttä vai yhteisöllisyyttä? Voiko median avulla lisätä ihmisten välistä ymmärrystä?

Mediakasvatuksen avulla voidaan kehittää vuorovaikutuksessa ja viestinnässä tarvittavia taitoja. Materiaali sisältää tietoa, toimintamallin ja tehtäviä eri ikäisten mediakasvatukseen.

Luotettavan tiedon metsästäjät

Opi lisää tieteestä ja tiedosta

Mistä kaikkialta sinä saat tietoa? Millä eri tavoin voit kertoa asioista muille ja jakaa tietoa? Miten arvioit tiedon luotettavuutta?

Medialaitteiden, sovellusten ja itse tuotettujen sisältöjen yleistyessä tietolähteiden määrä on kasvanut ja tiedonvälittämisen keinot ovat monipuolistuneet.

Pikselimainoksia ja pelivaluuttaa

– Lasten ja nuorten kaupallinen verkkoympäristö

Pikselimainoksia ja pelivaluuttaa -materiaali antaa opettajalle valmiuksia käsitellä kaupallista verkkomediaympäristöä oppilaiden kanssa. Tavoitteena on lisätä oppilaiden ymmärrystä verkkomedian kaupallisesta luonteesta ja auttaa havaitsemaan mainontaa verkossa.

Lataa ilmaiseksi osoitteesta **www.mediataitoviikko.fi**

Sivuilta löydät vielä lisää tutustumisenarvoisia mediakasvatuksellisia materiaaleja myös ruotsin- ja englanninkielellä sekä selkokielellä.

Media Literacy for All

kuvitus: Miila Westin

At the age of deepening mediatization and digitalization, media has its influence in all aspects of lives; both at individual and societal levels. Traditional media, such as journalism and films, remain an important part of people's lives. At the same time, new forms of media, especially social media, mobile technologies and digital games, have a strong influence on leisure, studying and working as well as communication and influencing in societies.

In Finland, the benefits and value of media literacy are seen in a very broad sense. Media education enhances versatile literacy competencies that help people in all age groups to possess better skills for tackling everyday life, participating in democratic society and developing as individuals.

Respecting the idea of life-long learning, promoting media literacies starts at a very early age in the Finnish education system. All the national core curricula, from early childhood education to general upper secondary education include contents related to media literacy and information and communication technologies. The curricula highlight the importance of multimodality, and the critical abilities both to interpret and to produce different media.

And it is never too late for learning media literacy either. Several different organisations nationwide are contributing to the promotion of seniors' media education. Media literacy is also included in the adults' basic education curriculum.

However, as the wide media landscape and the idea of life-long learning are broadening the concept and need of media literacy, it provides a challenge to educators: How to balance the broadness of media educational goals to achieve with the limits of educational realities? How to reach those people, namely adults and seniors, who are not at school anymore?

Our suggestion is – with cooperation. With as many individuals and organisations as possible contributing to the promotion of media literacy, we have the best possibilities to reach all citizens. Also cooperation enables us to discuss media literacy from various different perspectives and in the context of different media. Education system, libraries, museums, youth work and other public services all have an important role in media education, as well as civil society, academia and private companies.

Developments in the media culture highlight the need for media literacy for all people. But when brought to practice, media literacy can mean many different things. It is essential, that we as education professionals are asking ourselves: what are the everyday life skills, knowledge and competences those people we work with need in order to understand, use and produce media effectively, positively and safely? Like all education, media education nees to be context-specific. This is urgently needed to ensure the quality of media education, since there are no one-size-fits-all solutions.

Still, whoever you work with and regardless of the media discussed, at least two things should be in common in all media education:

- Media literacy and critical thinking are inseparable. All education should support critical, exploratory and independent thinking, since critical literacy cannot be learned only towards media, as a separate entity.
- Media education, like all education, is for promotion of good. The educational goals need to be based on the quest for desired future, not only to protect from bad scenarios.

Happy Media Literacy Week!

Saara Salomaa
National audiovisual intitute, KAVI

KAVI promotes media education and nationwide good media skills.

kuva: Aleksis Poutanen

Media Education against Racism

Media education is crucial to understand how media discourses reinforce racism. For that, students must learn how to critically assess media texts. This is how media education traditionally happens in Finland. However, they must also produce new discourses that acknowledge differences and respect diversity, but show no tolerance to racist voices and ideas.

An example of racist idea is in the dominant understanding that "real" Finns are white. The association of Finnishness with whiteness is not a biological fact, but an idea whose meanings are socially constructed and normalized. Lack of diversity in media production and discourses tends to contribute to reinforcing this idea.

Defining Finnishness as white fuels discrimination against people in Finland who are not white. Well-meaning questions like "where are you from?" and "how do you speak Finnish so well?" suggest non-white Finns do not belong in their own country. Refusal to hire people with foreign-sounding names and racial nationalist political rhetorics affect the livelihood of non-white Finns and foreigners in Finland alike.

At the Anti-Racism Media Activist Alliance (2018-2020, Kone Foundation), we believe media education can be fundamental to dismantle racist ideas. There are many examples of respect, justice and humanity in media education practice around the world. In Brazil, for instance, Custódio has researched how underprivileged youth has learned to use media against criminalization of poverty and racism.

In Finland, similar practices already exist. For example, the media group Ruskeat Tytöt (Brown Girls) has created RT Lit Akademia, its own writing school. One of our goals at ARMA Alliance is to promote encounters and dialogue between practitioners, educators and scholars about the transformative power of anti-racist media education not only among people who suffer from racism, but everyone.

Leonardo Custódio and Monica Gathuo,
Anti-Racism Media Activism Alliance

Children & media

Today, the majority of information retrieval, learning, keeping in touch with people and entertainment takes place through media. Media plays a big part also in the lives of children. The Children & Media Handbook is a concise review of media as a part of family life, exploring the media content used by children and their meaning in everyday life. In addition, the various chapters include useful tips on how to discuss media use in your family and seek the best ways your family can enjoy media from day to day.

KAVI publishes educational and informative materials related to media education and classification of audiovisual programmes. All material is free of charge and available online. Some publications are available also in printed form.

Order Children and Media and other media educational material from **www.mediataitoviikko.fi**

Lapset & media

– kasvattajan opas tarjoaa mediakasvatuksen perustietoa kaikille kasvattajille

kuvitus: Emmi Jormalainen

Opas käsittelee alle 12-vuotiaiden lasten median käytön ilmiöitä. Keskusteluvinkkien avulla perheen mediakasvatuskeskustelut sujuvat entistä helpommin.

Lapset ja media opas löytyy myös selkoversiona.

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti julkaisee mediakasvatukseen ja kuvaohjelmiin liittyviä tiedotus- ja opetusmateriaaleja. Kaikki julkaisemamme materiaali on maksutonta.

Voit tilata materiaaleja sivuiltamme **www.mediataitoviikko.fi**

Yhteistyökumppanit

AIKAKAUSMEDIA

Mediakasvatusseura

Mediakasvatusseura on valtakunnallinen, kaksikielinen kansalaisjärjestö, joka edistää mediakasvatuksen monitieteistä tutkimusta ja käytäntöjä Suomessa.

Eläkeliitto

Sähköinen maailma on muutakin kuin tekniikkaa tai sähköisiä palveluita! Me haluamme opetella myös senioreiden kanssa sitä, mikä heitä oikeasti kiinnostaa.

Verke

Verke on digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskus, jonka visiona on, että kaikilla nuorten parissa työskentelevillä on valmiudet hyödyntää digitaalista mediaa ja teknologiaa osana työtään.

Kilpailu- ja kulttuurivirasto

KKV:n tehtävät liittyvät mm. kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamiseen sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamiseen. Virastossa edistetään kuluttajakasvatusta.

Pelastakaa Lapset ry

Pelastakaa Lapset toimii aktiivisesti lapsiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän, houkuttelun ja seksuaaliväkivallan ehkäisemiseksi. Koulutuksen, vaikuttamistyön ja mediakasvatuksen avulla lisäämme lasten ja nuorten sekä lasten parissa työskentelevien ammattilaisten ja huoltajien tietoisuutta lasten oikeuksista suojeluun erityisesti digitaalisessa mediassa.

Aikakausmedia

Aikakausmedia on aikakauslehtijulkaisijoiden yhteistyöfoorumi. Aikakausmedian Aikakauslehdet mediakasvattajina -toiminta tukee lasten ja nuorten monilukutaidon kehittymistä.

Opetushallitus

Opetushallituksen tehtävinä on kehittää koulutusta, varhaiskasvatusta ja elinikäistä oppimista sekä edistää kansainvälisyyttä sekä päättää perusopetuksen, lukion ja taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteista, ammatillisen koulutuksen tutkinnon sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteista.

Lähiradio/Kansan radioliitto ry

Kansan Radioliitto toimii käytännön sananvapauden ja viestintädemokratian laajentamiseksi sähköisessä joukkoviestinnässä.

Tekijanoikeus.fi

Tekijanoikeus.fi on oppilaitoksille ja kaikille kansalaisille suunnattu verkkopalvelu, josta löytyy kattavaa tietoa tekijänoikeudesta sekä tekijänoikeudellisista oppimateriaaleista ja kouluvierailuista.

Yle Oppiminen

Uskalla ajatella. Yle Oppiminen tarjoaa verkossa kansalaistaitoja 2000-luvulle: digi- ja mediataitoja, sekä ymmärrystä algoritmeista ja nyky-yhteiskunnasta. Löydä taitoja uteliaille.

Yle Uutisluokka

Yle Uutisluokka on mediakasvatushanke, jossa nuoret ryhtyvät toimittajiksi Ylen journalistien auttaessa uutiskummeina. Uutisluokka tekee myös kouluvierailuja ja opetusmateriaalia.

Svenska Yle Kunskap / Yle Nyhetsskolan

Svenska Yle Kunskap och Yle Nyhetsskolan erbjuder mediekunskap för skolor, i form av besök, studiematerial och workshops. Elever kan också få egna reportage publicerade på vår webbplats med vår handledning. På webben erbjuder vi också mediekunskap, digitalkunskap, klimatkunskap och vardagskunskap för en bred publik.

FiCom

FiCom on suomalainen ICT-alan edunvalvoja, jonka jäsenet ovat yhteiskunnan digitaalisen ja teknologisen kehityksen mahdollistajia.

Sanomalehtien Liitto

Sanomalehtien Liiton ja sen jäsenlehtien Sanomalehti opetuksessa -toiminta kehittää koulujen mediakasvatusta ja kannustaa opettajia hyödyntämään sanomalehteä opetuksessa. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten medialukutaitoja, heidän kriittisyyttä ja aktiivisuutta lukijoina sekä kannustaa aktiiviseen osallistumiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Suomen Vanhempainliitto

Suomen Vanhempainliitto on vanhempien osallisuuden ja kodin ja päiväkodin/koulun yhteistyön asiantuntija sekä vanhempainyhdistysten yhteistyöjärjestö.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on avoin, valtakunnallinen kansalaisjärjestö. MLL:n päätehtävä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. MLL on edistänyt mediakasvatusta jo usean vuosikymmenen ajan.

ENTER ry

ENTER ry on ikäihmisten tietotekniikkayhdistys, jossa vapaaehtoiset seniorit opastavat muita senioreita tietotekniikan käytössä kirjastoissa ja palvelukeskuksissa. Toiminta-alue on Uusimaa.

Voima

Voima on valtakunnallinen lehti, jonka jutut käsittelevät mm. taloutta, politiikkaa, kaupallisuutta, kulttuurihäirintää sekä muita kulttuurin erilaisia ilmiöitä.

Rauhankasvatusinstituutti

Rauhankasvatusinstituutti RKI vahvistaa ammattikasvattajien kapasiteettia rauhankasvattajina. RKI järjestää täydennyskoulutuksia ympäri Suomen. Maailmankoulu-hanke tarjoaa laajan materiaalipankin, joka kokoaa yhteen yli 60 kansalaisjärjestön globaalikasvatustarjonnan.

AV-Arkki

AV-arkki on vuodesta 1989 asti tehnyt työtä suomalaisen mediataiteen levittäjänä ja myötävaikuttanut suomalaisen mediataiteen kansainväliseen menestykseen. Mediataide kasvattaa! on AV-arkin media- ja taidekasvatukseen erikoistunut verkkopalvelu, joka mahdollistaa kotimaisten eturivin taiteilijoiden teosten hyödyntämisen osana opetusta.

Demi

Demi on nuorten oma yhteisö ja media, joka kehittää tulevaisuuden sisältöjä yhdessä Z-sukupolven nuorten kanssa. Ilmenemismuodot ovat aikakauslehti, keskustelupalsta Demi.fi sekä aktiiviset somekanavat Instagramissa ja YouTubessa.

Rauhankasvatusneuvola/ Suomen rauhanpuolustajat ry

Rauhankasvatusneuvola on globaali-, yhdenvertaisuus- ja mediakasvatuksen tukipalvelu, josta voit tilata koulutuksia, opetusmateriaaleja tai ideointi- ja evaluointitukea.

Kansalaisopistojen liitto

Kansalaisopistojen liitto kehittää ja vahvistaa kansalaisopistojen asemaa suomalaisessa aikuiskoulutusjärjestelmässä. KoL auttaa kansalaisopistoja turvaamaan elämänlaajuista oppimista lähipalveluna.

KiviMedia/Lyhty ry

KiviMedia on Lyhty ry:n mediatyöpaja, jossa tehdään monipuolisesti erilaisia mediatöitä. Tavoitteenamme on näyttää, että erilaisuus on mediakenttää rikastuttava asia. KiviMedia tarjoaa kehitysvammaisille mahdollisuuden tulla näkyväksi, saada oma ääni kuuluviin ja olla osa yhteiskuntaa.

Ttila/Nuori kirkko ry

Ttila on kouluikäisille suunnattu suora Tubeshow, jossa käsitellään kouluikäisten asioita maan ja taivaan väliltä. Nuori Kirkko ry on lapsi- ja nuorisotyön palvelujärjestö, joka kouluttaa, tuottaa materiaaleja, järjestää tapahtumia ja tukee lasten, nuorten ja perheiden elämää.

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura on avoin ja valtakunnallinen kansalaisjärjestö, jonka tehtävänä on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta. Seura toteuttaa kehittämishankkeita, toimii asiantuntijana ja vaikuttaa yhteiskunnallisesti. Seura on perustettu vuonna 2006.

Apu Juniori

Apu Juniori on alakouluikäisille lapsille suunnattu ajankohtaislehti, joka kertoo uutisista ja ilmiöistä selkeällä, totuudenmukaisella ja viihdyttävällä tavalla. Apu Juniori haluaa vaalia suomalaisten lasten lukutaitoa ja houkutella lapset vastuullisen laadukkaan journalismin pariin.

Helsingin kaupunginmuseo

Helsingin kaupunginmuseo on maailman ainoa museo, jonka aiheena on Helsinki. Keskiössä ovat kaupunkilaisten omakohtaiset kokemukset ja tavallinen arki. Museo sijaitsee Senaatintorin kulmalla kaupungin vanhimmissa kortteleissa ja sinne on aina vapaa pääsy. Se oli kävijämäärältään Suomen suosituin museo vuonna 2018. Kaupunginmuseossa jokaisella on mahdollisuus rakastua Helsinkiin.

Helsingin kaupunginkirjasto

Helsingin kaupunginkirjasto on Suomen suurin yleinen kirjasto, johon kuuluu 37 kirjastoa ja 2 kirjastoautoa. Teemme aktiivista ja monipuolista lukemisenedistämis- ja mediakasvatustyötä kaikenikäisten parissa.

Viestintä ja kehitys -säätiö

Vikes on journalistien ja media-alan säätiö, joka tukee sananvapautta ja monipuolista mediaa siellä, missä se on uhattuna. Koulutamme toimittajia, teemme media- ja globaalikasvatusta, edistämme alan verkostoitumista ja osallistumme keskusteluun demokratiasta ja mediasta.

Taksvärkki ry

Taksvärkki ry on globaalikasvatusjärjestö, joka edistää yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia, herättelee purkamaan stereotypioita ja kannustaa nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen. Taksvärkki ry tarjoaa globaalikasvatusmateriaaleja ja maksuttomia työpajoja mm. kriittisen mediakasvatuksen teemoista.

UFF sr

UFF on yleishyödyllinen säätiö, jonka tavoitteena on vaatekierrätyksellä aikaansaada kestävää kehitystä vähentäen äärimmäistä köyhyyttä maailmassa. Tuemme koulutusta sekä ruokaturvan ja taloudellisen toimeentulon edistämistä Afrikassa ja Intiassa.

Mediakasvatuskeskus Metka

Mediakasvatuskeskus Metka on valtakunnallinen mediakasvatukseen erikoistunut järjestö, joka on pedagogisesti suuntautunut. Edistämme lasten ja nuorten mediakasvatusta erityisesti elokuvan, mutta myös muun liikkuvan kuvan osalta. Haluamme nostaa esiin lasten itse tekemää lastenkulttuuria ja lasten omaa mediatuottamista.

SeniorSurf/Vanhustyön keskusliitto

SeniorSurf-toiminta parantaa ikääntyneiden ihmisten osallisuutta digiopastusta tukemalla, opastusmateriaalia tuottamalla sekä vaikuttamistyöllä. SeniorSurf-tapahtumilla rohkaistaan ja motivoidaan ikääntyneitä ihmisiä digiasioiden pariin.

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston kanslia koordinoi ministeriöiden ja viranomaisten informaatiovaikuttamiseen liittyvää varautumista ja vastaamista. Tämä pitää sisällään muun muassa disinformaation ja valeuutisten tunnistamiseen liittyvää koulutusta.

D-asema Kontula/Diakonissalaitos

D-asema Kontula kutsuu kaupunkilaisia mukaan kansalais- ja vapaaehtoistoimintaan. Toiminnassa tärkeää on paikallisdemokratian, vaikuttamismahdollisuuksien ja harvoin kuultujen ryhmien äänen vahvistaminen. Toimitila Kontulan metroasemalla on kaupunkilaisten käytössä maksutta viikon jokaisena päivänä.

Yleisten kirjastojen digihanke

Yleiset kirjastot auttavat kaikkia mediataidoissa ja kutsuvat yhteistyökumppanit kirjastoihin mukaan auttamaan. Yleisten kirjastojen digihanke edistää osaamista ja yhteistyötä asiakkaiden avuksi.

ARMA Alliance

The Anti-Racism Media Activist Alliance is a collaborative initiative coordinated by Black people in Finland to promote dialogue and activities between researchers and racialized activists about anti-racism media activism in the Finnish society and other countries. ARMA has three fundamental principles: knowledge exchange, creative publishing and international networking.

Telia

Telia on uuden sukupolven kansainvälinen ja paikallisesti vahva operaattori. Autamme luomaan uudenlaisia yhteyksiä ja haluamme helpottaa sinun, yrityksesi ja yhteisösi arkea.

Koulujen elokuvaviikko

Koulujen elokuvaviikko on erityisesti perusasteen 3.-9. luokille suunnattu teemaviikko, jonka aikana elokuvaan tutustutaan monipuolisesti taiteena, kulttuurina ja kielenä. Elokuvaviikko.fi on käytettävissä ympäri vuoden.

IkäihMe -hanke

Hankkeessa kehitetään vapaan sivistystyön ja aikuiskoulutukseen suuntautuvien aineenopettajien sekä opettajan pedagogisten opintojen opetusharjoittelua, sisältöjä ja menetelmiä. Hankkeessa tuotetaan tutkimusperustaisesti ikäihmisten mediakasvatuksen digitaalinen opintokokonaisuus, joka kohdistuu ikäihmisten mediakasvatukseen, digitaalisiin taitoihin, oppimiseen ja opetukseen.

Väestörekisterikeskus

Väestörekisterikeskus toimii digituen järjestäjien valtakunnallisena tukijana. Tavoitteemme on tukea alueellisten koordinoijien työtä sekä seurata hankkeiden tavoitteiden toteutumista, tarjota digituen järjestäjille erilaisia tukimuotoja kuten ohjeistuksia ja koulutuksia sekä rakentaa digituen valtakunnallista verkostoa ja vahvistaa sen tunnettuutta ja löydettävyyttä.

Twitter

Twitter believes that citizens should be empowered to develop the skills that help them critically analyse material they are engaging with and sharing online. That is why Twitter support and promote media and information literacy across the globe.

Kuluttajaliiton Huijarit kuriin! -hanke

Kuluttajaliiton Huijarit kuriin! -hanke pyrkii valtakunnallisen koulutuskiertueen, matalankynnyksen neuvonnan ja viestinnän avulla ehkäisemään digihuijauksia. Hankkeen tavoitteena on opastaa kuluttajia tunnistamaan verkko- ja mobiilihuijauksia, kertoa miten huijauksen uhrin tulisi toimia ja tarjota tukea huijatuille ja heidän läheisilleen.

Lisää kumppaneita ja yhteistyötahoja löydät sivuiltamme www.mediataitoviikko.fi

kuvitus: Miila Westin

www. peliviikko.fi
VUOSITTAIN
MARRASKUUSSA!

Www.mediataitoviikko.fi

WWW. mediataitokoulu.fi
Mediakasvatuksen materiaaleja
ympäri vuoden

Maksutonta
materiaalia
kaikenikäisille